

B 50063

Asumikkude elu

São Paulo riikis

Brasílias.

Teine parandatud wälljaanne
kirjutanud Johann Gutmann.

Hind 10 Kop.

Wälja andja kirjandus:

85 London Road, Clapton, LONDON, N.E.

Juhatusesks.

São Paulo riiki kohta, Brasiilias, on jafsa keeles palju kirjeldusi ilmunud, mis teba wäga türelitult ja toetruult kirjeldawad, ja selle maale suurt tulewikku ette kuulutawad. Need on õpetlaste, arwustiklaste, urrijate ja reisirijate kirjeldused. Täieste puuduwad aga lihtsad kirjeldused ajunikkude kohta, mis nende seiuukohast waadates, jeda maad kirjeldawad, nende ilmi selgitawad. Ajunikkude elu hupwita mitte jelle maa kirjanduse ajalugu, muuseumid, pilbi-fogud, jealised head eht halwad wõerastemajad, arwustituid sisse ja wälja wõu üle, määratu rahajooks fealjeis pantfaades, raudteede kuulmata suur puhäs faju, põhjatud juured tina ja kivi jõe lademed j. n. e. ajunikkude hupwitawad jelle maa elulised olud, mida wälja wändaja siit eest leiab.

Küijuguste, ajunikkude tarwis määratud, kirjelduse puudustel selgub, et sagebaste inimelud, kes São Paulo riiki määramata looduse rikkusest lugenud, ajunikkude elust aga wäga wale waateid omandanud ja siia wälja wändanud, künas nende nõuded maa oludega mitte ühte ei jünni ja nõnda omäs lootustes liiga pettetud jaawad.

Et mina ise ajuniktuna siia elama olen tulnud, juba mitu aastat siin elanud ja jeda maad just jellest seiu kohast tundma olen õppinud, taban ma kuhjefse toetruulise kirjelduse São Paulo riiki ajunikkude ja ajunikkude kohta wälja anda, jelles lootuses et ta minu sugurahwale faju jaadaks ja paljud fergemeelise wäljarändamise eest hoiataks.

Enam jägu wäljarändajaid on käsi ja wabrifu töölised. Neid pean mina iseäranis São Paulo riiki wäljarändamise eest hoiatama, eht naad midu küll fajuksitud ja tublid ifitud olla wõiwad. Pea-asjalikult peab jeda tähele panema, et nimetatud riik ainult pollu asjanduse riik on, ja nimelt pollu tööga wõib siin edasi jaada. Jaga ühele, kes mitte pollu tööga harjunud pole, on edasi saamine kahylane. Sellest ei ole weel küll, kui keegi tugew ja terwe on, ja rasket kehalihtu tööd teha wõib, jefi wabrifu töölise elu waated on weifse polluwidaja omadest kohalt teist sugused. Wabrifu töölise on harjunud findla palga eest töötama ja oma elu kuni palga saamise päewani ära forraldama, künas ajunif ijejeiswale töötab, ja peab mitme kuu peale, ja mitme aasta peale oma elu nõnda wiisi arendama, kuidas läbi tuleb, enne kui ta omast tööst palta hakkab jaama. Kui ta, näitufes, wilja wuu istutab, saab ta tööd palta alles mõne aasta pärast. Just see wabe, elamise tingimifes, on pea põhjus, mäs palga töölised, eht naad küll raste kehalihtu tööga harjunud São Paulo s mitte edasi ei jaa. Beale jelle ei kolba linna elanikkude naifed mitte

enam ajunikkude, elamifes, jefi hõlpsam on ju puhta raha eest toop wiima ofta, kui runnala loomaga ümber käia. Iseäranis on suur õnnetus, kui küijugune linnalane ilma mingi suguse warandufeta siia jõnab, nii et tal algufes fohe wõimalif pole lehma ofta. Nii sugufel forral ei wõi ta wiima oftmife peale mõeldagi mille toop siin 40 fopitab maksab. Nii fajuksit kui see hind polluwitajale ajuniktule on, ajab ta warandufeta linnalase jelle wastu rasteje seintorda.

Beale jelle pole linnalasel maal mitte filebaid jalgtefid; öd pimedufel wulfiatel laterna tule walgustust, millega ta linnas nii ära harjunud on. Balun jeda mitte tähele panemata jätta. Seda pean ma üllema, et maa wuid siin wäga wiljafas on ja looduse poolt liiga pillawalt ära ehitatud, aga fiiski pole ta logaskite maa, kus praetud wuid ife juhu lendawad. Maal on fõif tingimifed, millega ajunif oma elu löbu heafte ja fajuksitult arendada wõib, nii kui, igawene furwi, paraja-terwe kliima õhuga, wiljarifas maapind, metfaje ja wette küllus, ja kuulmata fõrged polluwiaadufte hinnad. Aga ilma töö ja waewata figitab ta ta ainult fibuwiifu ja õhataid. Sellepärast on parem neil todü jääda, kes mingi tööta ja waewata rikkaks tahawad jaada.

Kõrguni ilma mingisuguse warata, tublidade polluwitajafale ei annaks ma mitte nõu siia ajuma tulla, jefi oma kundi peal elu alata, on ajunifult ifta 200—300 rubla tarwis. Ilma jelle kapitalita on São Paulo riikis liig raste elama hafata.

Mina pean weel meelde tuletama, et ajunif elamifes ifta terwe perekond tarwis läheb. On nähtud, et iftitud ifitud ijalgi pole haljale ofsale jõndnud. Need on märkufed, mida mina jelles kirjelduses arwawin tarwis teha olema.

Järgmifed tähendused yidafin mina tarwilifuks teada anda, jefi mina olen kindel, et mina jellega oma suguwendabale, ja ta jellele maale mis mulle praegu ijamaaks on, faju jaadan. Beale jelle olen ma alati walnuis jõna ja teuga, ilma mingi fajuuta nõuu ja abi andma nendele jeda see afi hupwita.

Mina jään weel kükkis ajaks Linnonifse, ja fiis lähen jälle Brasiilifae tafafi, aga minu adreß jääb **Matifsel järgmifesks:**

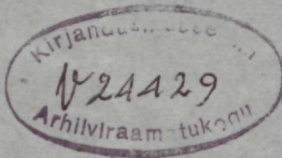
Mr. J. GUTMANN,

85 London Road, Clapton,

LONDON, N.E., England.

Sondon, mai kuul 1909.

Wälja andja.

Loidu olluste hinnad on pealinnas ajuti järgmised: piima toop 600 reisi ehk 40 kopikat; wärske wõi kilo (2½ naela) 2 rubla 67 kopikat; muna tosin 1 mil 200 reisi — 80 kopikat, üks kott tartulid umbes 3½ puuda — 10 milkreisi, 6 rubla 66 kopikat, üks kott maisi 3½ puuda — 9 milkreisi — 6 rubla. j. n. e. Mii kui näha, on hinnad uftumata kõrged ühel niinguel maal, kus igawene juwi walitseb, kus toduloomad alati toitu takifamata wäljast leiawad, kus lamad terwe aasta imber munevad, kus tartuliji kats tõrda aastas maha wõib panna, kinas maa nii rikast jaaki annab. See kõik tuleb sellest, et riitis ainult tohwi kaswatatakse ja ijegi fibulaid ja tartuliji wäljast ijisse weetakse, Arwatawasti jääwad suurepõllupidajad weel eidepidigi tohwi kaswatuse juure, kuhu nad palju waeuwa ja suuri raha summasid tõrd mahutanud on. Kõhwi kaupandust ära häwitada ja teist põllutööd haru edenama affata, ei suuda nad mitte. Weiske põllupidajad selle waju, moiwad teija põllu jaadusi mureteda ja sellel wiifil jaawad molemad, nii juure, kui ta weiske põllupidajad edasi, ning terwele riitele tuleb kasu. Raha mis wäljamaale läheb, jääb oma maale, millega oma riiki tõdust ja majandust tosta wõib.

d) Põllu asjandus ja looma kaswatus.

Siin on wäga mitme suguseid põllutööd harufid, mida iga mees omale walida wõib, aga kõigeft kõige kasulikum on looma kaswatus, millest siinjed üli head maa olud ja kliima kaasa aitawad, weale selle kõrged piima jaaduste hinnad.

Siinjed kari loomad ei ole mitte ühna halwa omandustega aga neid peeti siiski siimaani ainult liha tarbeks. Kus lehmni piima tarbeks peeti, seal inestiwad wastad ka kaasa ijegi liisimise ajal wibi wastas lehma alla lastama, muudi ei annud ta piima tätte. Müüd on fassa ja läti ajunifud selle halwa moodi ära häwitanud ja looma tõugu palju parandanud kinas nad müüd oma lehmadest palju enam piima jaawad. Heina ei ole siin loomadele tarwis mureteda, jekt et siin alati jpe on, ja loomad wõiwad omale terwe talwe läbi wäljas ije toitu leida. Kui aga teegi omast tarjast rohtem kasu tahab saada, on parem heina pidada ja haljalt loomadele ette niita. Siinjed loomad elafiwad ainult sellest, mida nad ije tarja maal leidfiwad, selle päraft polegi inie et nad wähe piima andfiwad. Hea piima lehm maksab siin 65—100 rubla ning head liha looma wõib selle poole hirma eest saada. Selles jamaas hinnas on ka siin hobufed.

Wooma kaswatuse kõrwal toob head kasu kodu linna kaswatus. Üks kana maksab kaks tõrda ja kalkun neli tõrda niipalju.

Wolata ei ole ta mitte ijigade kaswatus. Ijigade tarwis kaswatad siin mitmesugused juure wiljad, nii kui tartulid, magufad peedid, maniofa, aipim j. n. e. Nimetatud juure wiljad kolbarwad kõik ta inimeste toiduks. Terawiljadest on kõige tähtsam mais ehk milho. Mais maniofaga jegi on kõige parem nunnijigade toit. Wäga kasulit on ta suhkrupilliroo pidamine, mis põllu pidaja tööd riitlikult ära tabud. São Paulo riiki tootakse iga aasta wäljast woolt üle 800,000 toli suhkrut, müü et selle taime pidamist wäga koostitaw on. Nääle selle kaswatad siin üli heasti riis, punn wiif, ja aramina. Aramina on fanedi jarmane kill tain, kuid fiidizarnaje pehmema kiuga, kui faned.

Dotamata head järeldust on siin lina kaswatamise katjed annud, mille pikkus kuni 4½ wene jalga ulatas. Niinguel lina pikkust wole kufajal Euroopas, ijei Argentiinas nähtud. Headuse poolest on ta kaugeft parem, kui Euroopa ja Argentiina oma.

Kõif Euroopa ajawilja jordi: kavrud, kurgid, kaalitad, naired kirjijed j. n. e. ijigewad siin juurel wiifil. Ka winaamarju wõib siin hea järeldusega kaswatada, jamuti ka fiidiussi pidamine toob kasu.

Balju jassa ajumitta peawad kasuga mesilasi. Buuwilja wuid on siin jandandeid jortfiid, kõige tähsamad nendest on oranjid, ffitronid, banamid, mamoned, pürfiidid, j. n. e.

Samuti ei tohi ta ananaasi taime ära unustada, mille wili kuni 6 naela wõzeks jaab.

Tähtjas taim on riisimuse taim, millest riisimuse oli walmitatakse. Tubatas kaswab siin õige lojatakalt. Buureft peab weel Monitwooba nime-tama sellest puust jaadakse kaitichuf. Kasko puu ofkas kaswatad, ischokoladi walmitamijets kasko oad.

Kõige kasulikum on siin kõhwi puu, jekt peaeegu 4 kõigeft mailma kõhwi tagawaraft, wüst Brasili-jast. Üksinda São Paulo riikis jaadakse läbi-ijegi enam, kui 8 miljoni kotti kõhwi. Minewa aasta 1906. jaabi siin, üliheha loituse järeldrjel 15 miljoni kotti.

São Paulo riikis kaswatate kõhwi puude arw on üle 700 miljoni. Wiimafel ajal on kõhwi hind üle määra ijigiduse mõjul wäga alane-nud. Selle päraft ei ole ajumiftubel mitte tarwis kõhwi kaswatust ette wõtta. Reed on ijine põllu-töö peabarw, millest ajunifud endid elatada wõiwad.

Ka Euroopa wilja fortifiid ruffid, niifu, kaeru ja otre wõib siin talwe ajal teatawate tingimiste all pidada, aga jee ei makfa, on parem niifuguseid taimi kaswatada, mis kõige paremat tulu toowad. Kaeru wõiks pidada, kuid sedagi haljats looma toiduks.

e) Põllu harimise wiis.

Tahad weite põllumees heasti edasi saada, peab ta kufuma oma perega töötada, jekt wõeruid töölifi palgata, wole alati mitte wõimalik. Kes suurema perekonna siia kaasa wõtub, kes töd juures abits olla wõib, tuleb palju paremine läbi ja saab enimem haljale ofsale. Brasilia tödtamise ijeäraldufel, wõiwad ta kinnne aastafed lapfed sellest ofawõtta.

f) Koolid.

Koolide poolest on São Paulo, kõigeft Brasilia riikifest eimeses reas. Jgafe koloniise ajuta-tasse walitijuse poolt tool ja peetakse ülewal. Lapjed on kohutatud kõige wähem 4 aastat koolis kätma. Kõif walitijuse koolid, ijei üliwool ja politehnium, on ilma maksuta. Wiimafel ajal awab walitijus palju põllutöö koolifid, et selle läbi põllu pidamist ja majandust edendada.

g) Ufu ja trüffi wabadus.

Siin on täieft ufju ja trüffi wabadus. Ei ole mingit walitijewat, eesõigustift ufku, iga usf on siin ühte wiifi lubatud ja peatafe temast ühte wiifi fugu. Kõige enam on siin riikis katoliffo usf maad wõtund, aga ka teija usfufid leidub siin rohtefte.

São Paulo ja Kambrinas ajuvad luteruse usu koguduse, kus Jumala teenistust jätka teele peetakse. Neile selle on veel õpetajaid, kes siimaal jätka ajundustes Jumala teenistust peavad. Paktistatfel on São Paulo ja mõjal omad palvemajad. Ka teija protestandi uin selfsiid on siin olemas. Ijegi wene kirik, oma waimulikudoga ei yuudu São Paulo s.

Ujatirju on igal ühel, ilma mingijaguie wormniku eestirjateta lubatud wälja anda. São Paulo linnas ilmuvad, weale riitkeele ajalehtede wäga palju, Italia, Spania, Prantstue, Inglise, Saksja, ijegi Poola ja Läti keeltes. Saksja ajalehed on järgmised. São Paulo Saksja Seitung, ilmub nädalas 6 korda, Germania ilmub 5 korda ja Waja fober, üks kord nädalas.

h) Seijuse ühtlus.

Siin ei tunta mingit mõisnikku, ega teist eesõiguslikku seijust. Seaduse ees on kõik ühejaguised. Iga meest tahtsewatse siin isikliku tubliduse järele.

i) Riiklijed sisseeaded.

Rii kui alguses iteldud, on São Paulo riik, oja Brasilia ühendatud riitidest. Ruid igal ühel Brasilia oja riitidel, nii ka São Paulo l, on oma põhjus seadus. Seaduse andja fogu on kongreß soadifite fogu ja jenatiga. Saadifite fogu ja jenati liitmed walitakse üleilbise ja setofobese hääle andmije läbi.

Pea woiim on riiti esimehel keda nelja aasta weale walitakse. Weale keda aega enam keda ei walita. Esimehele abiis on ministrid, siin nimetatatse neid sekretäridets, keda ta ise tähendab. Ministrite toimetuse eest wastutab esimees. Need on järgmised: siemise, raha, tohtu ja põllutöö ministrid. Esimehe ära oleku ajaks walib rahwas ajemiku. Kohulik woiim on seaduse andelise ja täide sahtwast woiimist, ijeseisaw. Kohu fohad on järgmised: rahu tohtud, wannutatud tohtud ja ülem tohtu palat.

Riik on weale selle weel mitmese fougondadese ära jätwatud, kes ijeseiswalt oma asju oiwandawad. Kogutondasid walitewad nende eesfeisjad, juperintendentidets nimetatud, oma wolimikkudoga. Geisfeisjat, kui ta wolimikka walib rahwas. Kõige 21 Brasilia ühendatud riitide eesotjas on esimees, kes jenatiga ja kongreßiga koos, koiide Brasilia ühendatud riitide asju forraldab.

j) Säjawäe teenistus.

Soltatifi walfatitse Brasiliast raha eest. On ka küll seadus olemas, et jellkoral, kui mitte priitahstifuteit jägu täis ei laa, siis ta liisnu tömmatud saab. Iga isaatit on aaga alati nõnda palju priitahstifusi olnud, et neid koiit tarwitata ei jubeta. Liisnu tömmawad tarbe forral aimum Brasilia alamad.

k) Walitjewad keeled.

Brasilia walitjewad keel on Portugalia keel, ka Brasilia keeleks nimetatud, mis üks ots romaani keeltest on. Keda peetatse foige ilusamaks keeleks mailmas. Iga afuuit õidib ta wäga ruttu ära. Igal pool maal ja linnas on jaksja käsitöölii ja kaupmehi leida, nõnda et wärskelt sinna tulnud saksja kolonistidele wähe raskesti on, keele pooltest läbi saada.

l) Raha.

Brasilia raha rehtendabafse reisi järele. Tubat reisi nimetatatse milkreiits. Tubat milkreiji on üks fonto. Meie raha järele on üks milkreis 1 rubla 6½ kop. Aga, et seal kulla asemel paberi raha käimas on, siis muutub ta wäartus kurgi järele. Praegu on ije paberi milkreisi kurgi wäartus 66 kop. Brasilia walitjus püüab paberi raha kurgi wäartust teatawal fõrgujel muudmata findlats määrata. Selleks tarbeks annab ta praeguie paberi raha asemel ijearalised, kobe kulla wastu ümberwahetatawad, wäart paberid wälja, millede igatordne wälja anne tarwiliku kulla tagawara läbi findlats on määratud. Nende wäartus on 66 kop. weale tähendatud. Kurgi foikumistel on tähtsus aimult wäljamaa tohta, omal maal on milkreiit iffa ja fee sama wäartus. Suwitaw on milkreiit wäartust wiimastel aastatel wõelda: 1900 a. 44 kop. 1902 a. 46½ kop. 1903 a. 1904 a. 46½ kop. 1905 a. 51½ kop. 1906 a. ulatas ta fõgumi 76 kopitani. Praegu on ta 60—65 kop. Kurgi toismine näitab, et Brasilia wäljamaa filmas ualduit on wõitnud.

m) Maa omandamine.

Maa omandamine fännib walitjuse afundustes São Paulo o riitis seadus No. 1458 10 aprillist 1907 a. ära tähendatud tingimistel. Afunduse maa küttid moodetakse 25 hektari (23 bejätini) fuurusteks küttidets. Maa hind ja maksu tingimised määratakse iga tord uuesti ajutatawa afunduse tohta walitjuse pooltest ijearalise seadusega findlats. Näitujeks on walitjus No. a D e j j a tohta jargmije määrnje 24 maist 1905 No. 1286 awaldanud :

Walitjuse määrus 24 maist 1905 a. No. 1286.

Wenemaalt wälja rändajatele uuesti ajutatawa afunduse „Lue Odeija“ tohta.

São Paulo riiki esimees määrab seaduse No. 751, artiili No. 2 täitmitets 15 märtsist 1900 a. järgmuit :

Artitel No. 1. Riiki päralt olewas Bombala maakonnas rajatata afundus „Lue Odeija“ nime all ja määratakse aimult Wenemaalt siferändajate wewefondade tarwis.

Artitel No. 2. Nimetatud maast soawad järgmijed ojad ära eraldatud :

- a) 50 hektari fuurune maatiik määratakse katje põlluks, mida walitjus ije siffe seab ja ta eest hoolitseb.
- b) Riisjamo fuurune maatiik määratakse afunduse linna plattiks, ta tuleb 2500 ruut meetri fuurustesse küttidesse ära jagada, millest walitjuse poolt peetud kooli heats üks tiik maad antakse.

Sijamärf. Ulejäänud maa jäntatitse 25 hektari fuurusteks küttidets, ning paras kolbulik maatiik wõetatse afunduse matjuse aiaks.

Artitel No. 3. Maa hind on ta seaduse järele 40—60 milkreiit 26—40 rubla hektari eest.

Sijamärf. No. 1, aastast 1909. Maatiiki eest maks on järgmijelid ära jäntatud.

- a) Üks kümmenitit terwest maa huumast, weab kobe ajaluel freundi wastu wõimijie juures käfrahana ära matjend jaama : ilma selle maksuta ei tohi keegi afuuit kohale afuda.
- b) Teine otamaks tuleb 3 eht 4 aasta kolbul peale tohale afuunit ära tajuda.

c) Kolmas ajamaks tuleb 5 aasta lõbul ära maksja, ja nenda etafi, kuni viimase 10 maksuni: kundi hinna wälja maksmise tärmini aeg põlstab 12 aastad.

Sisamärk No. 2. Põllutöö aasta algab 1 septembriga ja lõpeb 31 augustiga teisel aastal.

Artikkel No. 4. Kõrvea, kui wiimane oia maksi ära on oienadatud, jaab ajumit täiets õiguslijets beremehefs.

Artikkel No. 5. Kui beretonna bea, pärast 6 ofamafku ära oienadamist, ära peaks surema, siis arwatafe wõlgnewad ofamafkud maha, ja leff timitatatafe toge täie õiguslijets omanikuks.

Artikkel No. 6. Jga täbez, kui ajumif oma maa wäärust, pärast eimeste kabe ofamafkude oienduft tofrund on, oqan, tas wiljapuude, eht meffa ifkuta-miße läbi, kultuura taimeide ifkutauiie, eht muu ette wõttete läbi, witenadafte wiimafte ofamafkude oienduft ihe aafita peale.

Artikkel No. 7. Kõrvea, kui eimene ofamaks maksetud on, wõib omanit oma maa tükk ära müüa, eht ta peale laenu wõtta, teadagi, et walit-fuie lubata kes omalt poolt tarwilifud tingimijed wõla findufufufts ette paneb.

Sisamärk. Kes olemas juhtumijes ei anta enam ofamafku tärmini witenduft.

Artikkel No. 8. Täieõiguslijets omanikuks faades, jaab peale jelle iga ajumit maksuta tüff lima maad 2500 ruut meetri juurufes, mille peale ta omal kulul hooneid ehitada wõib.

Artikkel No. 9. Kui kaua, kui maa omanit weel omale elumaja ehitada pole juntuud, wõib ta walitfuie poolt ehitatud mojas aimult ihs aafita maksuta elada.

Sisamärk. See ferqutus ei faa mitte halwa tombetega ajundufie elamifkudele ofaks, fies iileüldift forda ja feadufst wiiuawad rittuda.

Artikkel No. 10. Walitfus faab igale ajumite, kes aga soowib mitte aimult maja ehitamijets, waid fa maja loomade ja põllu töö riiftade nuretfemijes abits olema.

Artikkel No. 11. Maa omanifud wõiwad maja plaani ja hinda, mida walitfus nende maa peale ehitab, ihe waliba, arwates, et maja töölfitele määrataffe.

Sisamärk. Elumaja hind, kui fa fõit muu rahaline abi, mida ajuja walitfuie tääff faab, arwataffe maa ofitubinna juurde ja makietatfe jamuti, kui maa eest, ofa laupa walitfele tagafi.

Artikkel No. 12. On iheß beretonnas enam, kui wüß tödtegiat inimeft, siis jädäffe temale weel, oma endife frundi forwale, mi fama juure maatiß oftimijets eraldi, jellefs tarbets, et ta folme aafita jooßul famanugufie tingimifega ja jelle fama hinna eest enelulle omandaks.

Artikkel No. 13. Kui omanit maa eest mitte weel walitfuiele täiefti wõlga ära maksitud pole ei tohi ta jelle peal olewaid hooneid, kui fa põletufe wuid ära müüa, maksafel forral fantab ta oma maa tükki, kui fa maksetud ofa maksud.

Artikkel No. 14. Jga ihe ajundufes olewa, walitfuie poolt peetama tafte põllu peal, tebatfe moißfifit põllupidamifse, kui ta muu faju foorwate tödftute tafteid.

Artikkel No. 15. Et ajumifkudele koduloomade tou parandamifst ferwendada, peab walitfus omal kulul jellefs tarbets foigeperemaid jngu loomafid.

Artikkel No. 16. Walitfus ehitab omal kulul

ajumifkude tarwitamijets iileüldife wefti, kus nad oma jaadufi jahlawatad.

Artikkel No. 17. Et ajumifkudele eimefitel aaf-tabel, foige tarwilifumaid põllutöö mafinaid, riiftu, wantrifsi ja meeloomi laenu wüßif anda, on walit-fufel alati jellefs juure tagawara olemas.

Artikkel No. 18. Ajumite eimefel aastal, wõi-wad maa tükki omanifud, kui neil tarwis peaks olema alati walitfuie iftandufes tööd jaaileßwida-mifst palga eest leida.

Sisamärk. Samuti jaab ajundufie direktor jellel ajal lähemafes kohwifafwandufes, nimelt loifufe ajal neile tööd nuretfema. Raubtee fõit on prii.

Artikkel No. 19. Kui ajumifud fõit täiefti oma beremeeflets on faanud, ei faa ajundus enam walit-fufie poolt juhatafud. Direktori toht fawatats ära, ainult faifje pold, kui tarwis peaks olema, jädäffe alles. Alles olewad jnguloomad, iileiildine wefti, põllutöö mafinaid ja riiftad, jamuti tödloomad an-tafte ilma tafuta ajumifkude poolt tähendatud jelffi kätte, et nad ihe neid ebaßi wõüß wida.

Artikkel No. 20. Riitana, kui ajundus riiftwalit-fufie all feiab peetatfe feal peale alama ametnikfude weel järgmijed iftud.

Sisamärk No. 1. Ihs direktor, jelle fõhns on peaasjalikult jelle eest hoolifituda, et forb ja feaduf-sifud eestfijad ajundufes täideturd jaaffinad.

Sisamärk No. 2. Is tohter, kes ajumif ajundufes täib haigeid rawitfemas.

Sisamärk No. 3. Ihs töht, kes ta roomatu wida-ja on. Ta on weel direktori firjade walitfifaja ja ära wõdrafte põllupidajate hulgaft, walib riift-walitfus ofawa palgata afemiu nimega: „Wene ajumifkude Direktor“, jelle iilejanne on faebufi, eht muid foorwif riiftwalitfufiele ebaßi faata. Ta peab weel ajumifkudel eimefitel aqabel nonandufis ja juhatajafis olema, ja wõimalikult nende elu fafuma ferqutada.

Artikkel No. 22. Mafku termini witendufti luba-tafte aimult neil forbafel, kui maa omanifud maad ihe haritwad ja ta peal elawad.

Artikkel No. 23. Rõif nende wastu käiwad mää-rufed jaawad fõhjats tunnistawad.

Antud S a o P a n l o riikis 24 mail 1905 aastal.

Jorge Tibiriça,

Dr. Carlos Botelho.

Mwablatud 26 mail 1905 aastal.

Põllutöö fauba ja awalitfude tödde minifteerium.

Eugenio LeFevre, Päädirektor.

Kui kui näha jelle ajundufie maatiß hind on 600—1000 rubla, milleft alquifet toge 10 oia tuleb ära maksda iga aafita 10 jägu. Sähem mafis on 3 eht 4 aafita pärast, ja siis kuni täielife wälja mafsumi. Nende wõlgade eest ei wõeta mingit prot-fentifsi. Stabeteift aafita jooßul terwe frundi hinna wälja mafsumine, näis Europa moifte järele liig liihifene aeg olema, aga maa wiljaritfufie ja maa jaadufte fõrge hinna peale waadates, on fee wäga häfti wõimalit. Beale jelle paneb walitfus ajumit-fude palwede, mafsu termini wifendamiets, igatähes tähele, kui ajumiu mafsu jouetufie palwe poßen-datud on. Aga nii kui üteltud, peab tähtjaid pohjufed olema. Jga ajumit peab alati meeles pidama, et ta oma fõhufed ifta täita püüab.

Kui ajunit peale esimese, aja maksu, kuni esimese loikujeni mitte ära elada ei jaska annab walitlus, sealjamas ajunduses nõudmise peale tööd, ja maksab seda sama pääwa wasta, mis igal pool 2 kuni 2½ milireisi päewas, aga ainult selle tingimisel, et oina maja wibamist mitte hoopelusse ei jäata. Peale selle leitawad ajunitud talwel, i. o. maist kuni septembri kuni, selle ajal, kui omal pollal enam midagi teha pole, fohalitundes fohwi kaswanduises head tööd, ja fohwalt teenistust. Töö, koshwiwa fohjamine on nii ferge, et isegi lappjed sellest hea järeldusega oia woiwad wõtta. Wast maksetakse täis korjatud korwide arwun järele, umbes 1 milreis 100 liitri eest, i. o. 1 rubla 6 kop. umbes 100 toobi eest. Siin woiwad ajunit nii palju oma pereomnaga ära teenida, et ka mitte ainult lähema loikujeni ära elada ei saa, waid ta woiwad weel omale teenitud palga eest pollu töd riisui nuretseda. Kaudtee fohw on wrii.

Koshwi kaswandused on ajunitude elus wäga tähtsad, sest selle läbi saab wõimalistust, et terwed pereomnad iseseiswat elu woiwad alustada. Teistes maades woiwad ajunit fohwalist tee ristust ainult siis leida, kui tal enesel töödükallat, on selle wastu, ei leia ta talwe kusaqilt teenistust.

Nõnda ei ole siis siin mitte wõimata elama ajuda ja eipruugi mitte farta, et rasfel hatatise ajal mälja juri ahtwardats, päraat poole woiwad iga üks oma tahtmise järele sisse seada.

Küsimise peale, kui palju raha tarwis lähels iseseiswalt oma elu alustada, woiwad ma wastata, et ikka 200—300 rubla tarwis tuleb. Siiski midaanam, seda parem ja seda fergem on algus. Ometegi ei pea teegi ära unustama töd armastust kaasa wõtmast, miudu et löö Euroopa raha Brasilia liimasa mitte ette.

Maja ehitamist pole siin mingit kunsii tarwis, sest esialgu woiwad siin ferge waru alusega rahul olla, sest et siin alati soe on. Ainult päite ja wihma eest on kaitset tarwis. Waari pääwaga on nii fuguine häda maja walmis. Siis woiwad ajunit oma päris maja üsna oma hea arwamise järele ehitada, mis murdugi mõne aasta järele sündida woiwad. Nii kui üteldud, ehitab walitlus ajunitu joowi peale fohw alguses päris maja 200—2000 milireisi wäärtuses ülesse ja peab sellel korral wienda jao maja binnast fohw ära maksma ja üle jäänud summa wiie aasta jooksul, wäl samadel tähtaegadel, kumas ta omi maa maksuüid oieldab, ära tasuma. Ometi teeb auiwa targu, kui ta alguses fohw end ajiata wolgadega ei foorma. Enese ehitatud maja tuleb talle pealegi palju odawam maksma, kui walitluse poolt ehitatud, sest walitlus, annab ehituse meistrile fätte, kes omal wahe pealt ka midagi teenida tahawad.

Mis esimese maa maksuse puutus, siis on see niifugune punkt, mida mitte muuta ei saa, mitte selle päraat, et walitlusele raha tarwis oleks eht head äri ajada fohwist, waid selle päraat: walitlus on selle otjusele tulnud, et see ajunitudele enesete fahulid on. Aga ajunit, kes woorjilt jüta elama ajab, maa oludega weel tuttaw pole, on esimesel ajal itka weel tahewahel, kas peaks seal elada wõima, ta kusele mitmesuguseid nõu andmisi ja juttusid, et seal ja seal maa palju parem olewat ja mahu tingimised palju fergemad. Kui ta nüüd oma praeguse kumbi eest weel midagi maksnud pole, arwab ta, et tal midagi kaotada pole, kui aasta päraat teise fohwa rändab. Teises ajunduses

leiab ka jälle teise wigaüid, nii on siis ette tulnud, ei urimesed kolm ja neli forda oma elu fohwa wahetajwad ja 5 kuni 6 aasta järele nii samal järjel oliwad, kui siia tulles lugu oli, kumas nende naabrid ühes eht teises ajunduses alata elajiwad, juba taunise fohwale oliwad saanud.

Siin kolwab ka see nõuu, mida juut omale pojale annab: „Kui ta, Jankel, laia frawi juurde tuleb ja ja fardad üle hüpata, siis wista oma raha fohw ette üle, sest sell wiisil saad ja ise julgeste talle järele minema.“ Nõnda on ka siin lugu. Ette kui ajunit oma raha fohw pole üle frawi wisanud, i. o. kui ta enne oma kumbi eest midagil pole ära maksnud, on ta weel fagedaste tahewahel ja fartujel, ega hatta ajiata otjast fuidise peale. Ka peab ta teadma, et walitlus ta lähedal sejab, kes ei laje ajunitku hukka minna, kellel wähegi tahtujit on edasiüida. Sáo Paulo walitlus ei raja ajundusi mitte selleks tarbeks, et raha teenida, waid riiki rahwa poolst rikastada ja maa saadusi, mis wäljast sisse tuuakse, omal maal woiwad nuretseda.

Sáo Paulo walitlus ei ajuta need sifferandamiste paigad mitte enese iijlisku fahw päraat, waidet rahwaast fanna rohtem ajutada ja et fawitujed mis praegu wäljamaadest sisse weetakse, omas riitis taats walmistatud. Sellega on see seletatud miks päraat walitlus sifferandajate elu mitmet moodi fergitab ja ei mitte, et maa eest aga raha sisse wõtta.

Päinud 1906 aastal näituiets maksis walitlus foigile sifferandajatele nende raha, mis nad laewa fohwu peale fultajiwad, tagasi; eht jälle mitmete fohwimise peale jai juba nendele piletid ette faadetud, mis mitmel nurearwulise pereomnal rohtem mälja tegi, kui maa eht maksetaw raha.

Peale selle jai edasi piuidajatele sifferandajatele mitmet wiisi abi antud, näitujets: foit material eluioa ehitamiseks jai ilma maksuta kuni ehitamise plafini weetud, aga sifferandajatele kes kure kure joowil maa foudid üles ehitada, jai walitluse poolt 1500 fahwe fiwi tingitud. Waade peale kus mitte jöge ei olnud, lastis walitlus omal kulul fawend ehitada. Moniford jai walitluse poolt ka töölised sifferandajatele appi laadetud metsa raiuma. Ka foit seemned ja wihjapund jaid walitluse poolt ajunitudele maksuta antud.

Jorge Tibirica ajunduse tingimised on pea aegu need samad, kui lue Odeffa omad.

Walitluse määrus No. 1320 30 septembriist 1905 a.

Jorge Tibirica ajunduse maa fruntide fohta.

Sáo Paulo riiki esimeses, pollu töd ministeeriumi ette panefu järele määrab:

Artikkel No. 1. Jorge Tibirica ajunduses, mis Sáo Jofe de Gorrumbatahy mõisa maale on afutatud ja maa fruntidesse jaotatud, on fohwasti järele 25 märtsist 1905 aastast walitluse ja wälise fohwipidajate felfti wahel ära jaotatud, kus riiki ajundade el-nistul neid samu määrusi tähele tuleb panna, mida walitlus No. 1286, 24 maist j. a. lue Odeffa fohta fimmistand on, nimelt: artiklid, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, ja 22.

Liijamärel. Nendel ajunitudel, kes wälise pollu pidajate felfti fruntide peale on elama ajunud; ei ole mitte ülemaal nimetatud fergitust, ainult need

tingimised, mis 14, 15, 16, 17, ja 19 artiklites tähendab on, võivad neile valitjuse heaks arvamisel otsas saada.

Artikkel No. 2. Koit vastased määrused koatavad oma tähtsuse.

Antud São Paulo valitjuse majas 30 septembril 1905 a.

Jorge Tibiriçá,
Dr. Carlos Botelho.

Alvaldatud 5 oktoobril 1905 aastal. Pollu töö, tauba ja avalikkude tööde ministerium.

Eugenio Lebejre, Päädirektor.

Nii kui näha, on maa hind nii jama fuur kui Neue Odeffa ajunduses 26—40 rubla hektar, mida 12 aasta jooksul tuleb ära maksta. Neid hindasid võib põhjus hindadeks, harilikkuude maa olude juures, pidada.

Eiäki aitati Araraquara, Mattao ja Pititinga kogufondades tolm uut ajundust. Nus Euroopa, Nus Paulicea, ja Conselheiro Gavião Peiffoto iheralikkul põhjustel. Seal määrati hektari hind 40—80 rubla peale ja summa 12 aasta jooksul ära maksa. Nendest ajundustest läheb uus ehitatad Dourado raudtee läbi ja avab asundustest foige toredamad veel puutumatal metsa maad, foige parema headusfega. Seal kasvatatel tarvi puidel on fuur väärus, selle pärast võib selle maa hinda veel madalatski pidada. Peale selle peab veel tähele panema, et selle värske pinna peal aasta kinnend taimed võivad ilma mingisuguse fönnituta kaswada.

Munifule on aladi ifta foike tafulikum metjaka maad ofta, mis kinnende aastade jooksul rohkem willja annab, ilma et teda tarwis oleks rammutada, ja parandata, kui jeda wana puunitud maata peab siindima, mis küll loomulikult wäga willjafaswatav on, aga mille peal ta mõnes paigus peale wõdekümmend aastad ilma minki arimisjeda willja kaswatud on.

Metsa põllumaaks ümber teha, ei ole suguti raske asi, nii luidas see wenemaal on. Ühte tefadindu maad võib üks tödline kerge waewaka 10—12 päätwa jooksul maha wainuta, sest et seal puud üleilte palliu pehmemad on, kui wenemaal, nii et neid kerge waewaga maha võib wainuda. Juhtub ka teine furd niisugust puud ette, mis ka wenemaa tammee puust palliu fõwem on, aga niisuguseid puud leitub wäga arwa.

Peale metsa maha wainumist andakse temale 4—6 nädalik eega ära luitwamiifeks, selle peale wadates niisugused ilmud on, ja siis pistetakse temale tuli ofta. Pari tunni pärast on foif ära polenud, ja maa on päris walmsis willja maha tegemiifeks. Kinnnda niisugust maad ei ole suguti tarwis, sest et tema juba loomu poolest küllalt foherwel ja tiima on. Ei ole ta tarwis juurikaid maa iest wälja wuristata, sest et fealfeid willjasi võib ka kunnis laiates wahetes fändute wahete iftudata. 4—5 aasta jooksul mädanevad kinnud ifeti ära, ja siis võib ka juba küllwika algust teha, mis kinnmisi tarwitawad. Sellepärast ajunifute, fessi omale foif metjaka maa omandab, ei ole efimeitel 4—5 aasta jooksul, ei adra, ei ta tödloomi suguti tarwis, ja kasu faab temal maast siiski foike porem olema. Wenemaal fillmaks pitates, ja temafa wõrektes, näitab see küll illuomaduu olema, aga fiin on tema siiti foifi, ja ega ta muidu Brasiliad ime maaks ei tutjuta.

Kes siindfamaks arwab omale foif puhaft põllumaad omadata, siis võib see jeda ka Neue Odeffa, ja Jorge Tibiriçá ajundustest küllalt leida.

Järgneb feadus wiimati nimetatud kolonii kohta: Valitjuse määrus No. 1432. 12 januarist 1907.

São Paulo riiki president feaduse paragrahwi No. 751, 15 märtsi 1900 a. artikkel No. 2. määrab: Artikkel No. 1. Riiki pärast olewate maade, Araraquara, Mattao ja Pititinga kogufondadesse ajutatakse järgmised kolonid: Nus Euroopa, Nus Paulicea ja Conselheiro Gavião Peiroto, mis põllu pidajate derefondadele afumijeks määratud on. Sga ajutus.

Artikkel No. 2. Sga ajutus peab umbes 2000 alkwereeni (umbes 5000 fessatini) fuur olema, fuft Dourado raudtee läbi lähe, ja igas ajunduses peab selle nimelifega raudtee jaam ehitatud saama.

Artikkel No. 3. Nende asunduste maatikfideft faatwad järgmised ära eraldatud:

- a) maatikf umbes 20 alkwereeni, fuhu walitjuse fuul kate põld siise featkse.
- b) Teine maatikf, 10 alkwereeni, määratakse afundufe linna platfiks ja 800 ruut meetri fuurise tiikfidesse ära jaotakse.

Artikkel No. 4. Ulejäänud maa jaotatakse, mitte fuurematele, kui 25 hektari fuurufufe maatikfidesse, millest parajal paigal kohaliku kogufonna walitjuse määrusel, ajutusfe fuuru aed awotakse, kuna foif muu maa, rahwufe peale waatamata, ajunifude kui ka neile, kes riikis elawad ja feaduskulil teel maad ofta juuwivad, miija määratakse.

Artikkel No. 6. Maatikfide hind on 60 ja 120 milkreifi hektari eest (40—80 rubla). Eft terwe maatikf eest 1500—3000 milkreifi. Seda summa tuleb järgmifel wiifil ära maksa:

- a) Praegu fiia tulnud ajunifudele efimene mats üks kümmendit terwest hinnast ülejäät 12 aasta jooksul übejuurufes jagudes.
- b) Sga rahwa juoft ajunifudele, kes riikis elawad, efimene mats üks kolmandit terwest maa hinnast, teine mats, fabe aasta pärast ja kolmas, kolme aasta pärast.

Artikkel No. 7. Riitana, kui afundus veel ijeseswiaks pole fuulutatud, ei lubata ühelegi ajunifule, enam, kui üks maa tiikf pärijeks ofta.

Artikkel No. 8. Koit wasfu käitwad feadused fautatwad oma juu.

Antud walitjuse palees São Paulo riikis 12 januaril 1907 a.

Jorge Tibiriçá, Dr. Carlos J. Botelho.

Siin eespool järgnewates ribades, on wastufed nende küsimefte peale, mis minule ette on pantud, peale minu efimefe raamaduu wälja illumimist.

1. **Brasilia** on fuur ifeteifew rahwa wabaririk Louna Americas. Suurufe poolest on tema f terwest Euroopaft, ja feijab 20 ifeifeiswast riikist koos, üks nendest täpendatud riikidest 20 hulkaft on São Paulo, mille kohta ka minu kirjeltufed käitwad. Gesolewates ribades faab juft ka aimub São Paulo riiki kohta olema. Feites riikites Brasiliast on aga hobis teifed tingimised afumijef otstarbeks, ja ka kliima seis hobis teine.

2. **Kliima** ei ole São Paulo riikis mitte soe, kui ta juube kumbel wenemaalki on. Wahe on ainuld selles, et seal talweid ja tuiskusi hobis olemas ei ole. Kliima on üleililise wäga terwisline, ja wenemaald tulnud asunikud arjutwad temaka wäga ruttu ära. Minkisi iseeralikusti aigusi feal olemas ei ole: nisamma ka mitte kolla töbe. Kui mõnel feal aigeks tuleb jääta, siis ikka alati enameste köhuka, mis sellest takajärjest tuleb, kui esialgul kobe juurel arwul sealseid aja willasi faab pruukitud, milseteka asuniku mitte harjunud ei ole, ehk jälle siis, kui jõgetest ehk tiikiteft musta wett jaab jootud, ja nisamma ka kui keha mitte korralikul puhas ei saa hoitud, ja kõige wiimiseks külmetamist.

Soojas klimas elates, on wäga tähtsaa asi, ennaft korda kaks nätalas seebi ja weeka üle pesta, et higi augud mitte mustaka kinni ei lähöks: mille järele ihu sügelema akkab, ja kratsumise korral ka muhkusi sünnidata wõib.

Et ole esialgul tarwis ka liiga pallju appelfiinisi ning bananisi süija, ja wett wõib juua alati keetetul, kui teda lahtisdest kohtatest faab wõetud.

Kui inimene ennaft tööjuures ioitab, siis ei ole tarwis mitte pallja järgiwäl tuule kätte jääta, waid on tarwis tingimatta pinjakid olatelle wõtta.

Kui wihm riited märjaks teeb, siis ei ole tarwis mitte nõnda kaua wodata, kuni naad selgas jälle ära kuimawad, aga on tarwis nõnda yttu kui aga wõimalik, märja wasdu kuitwa riied selga tõmmata.

Riiteid tuleb kanda São Paulo s kergetid ja õhukefi. Ehk kliima küll São Paulo s ioe on, aga külmadata wõib siiski wäga ruttu. Et kliima feal üleililise wäga terwisline on, siis näitab jeda see asi, et sünnidute arw São Paulo s alati bea aegu kaks korda suurem, suriate arwust on. Ja arwute wastu ei wõi juba keegi mitte waelta.

3. **Päew** ja öd on São Paulo s alati bea aegu ühe pikkused. Kõige pikkem päew kestab 13 tundi, ja kõige lühem 11 tundi. Päewa ajal on feal alati ioe, muud kui talwel on öd wilud.

4. **Maapind** on São Paulo riikis kõrgustit, matalade kiingasteka, aga juuri mägesi feal ei ole, mis põllutöölistele ajuduses nende tööt takkistaks.

5. **Põllumuld** seisab enam jägu kõik punaka tüma lauest koos, mis wene misda mullast pallju parem, ja wäga willja kaswabaw on.

6. **Riwa** on feal wäga raske leita, ja ainuld Jorge Tibirica ajuduses on ka maa seest paekitwi leita.

7. **Ajudustes** uue Odesjas ja Jorge Tibiricas, wõib krundifi faada kas metsaka, wõi illma metiata. Aga uuemates ajudustes on niuld kõik enam jägu metsaka maa.

8. **Puud** on kõik enam jägu lehepuud, ja hobis teifi seltsi, wenemaa puume kõrwasti. Mõned nende hulkaft nagu näituseks: Seeder, Beroba, Rabrenwa, Arriwa on wäga kallid puud, ja faatetakse neid ka Euroopafe mittme ilu asjate tarpeks. Nende hind on São Paulo s iga kuubik meedri eest 40 kuni 70 milweifi (meeder on umbes meerand jülla ümber). Niisuguseid kallihinnalisi puud ei ole küll mitte wäga pallju olemas, waid suurem jägu

on kõik enameste niisugused puud, mida wõletamiseksi pruukitakse. Jämetule wõolest on feal puud nisamma sugused, kui naad wenemaalki puudumatta metjates on.

9. **Põletis** puud eluruumi kütmiseks tarwis ei lähe, aga walitus oftab neid asunikkude käes ära, omale aurumaidinade kütmiseks. Asunikkutelle ei ole suguki ära keelatud puud müüja oma krundi pealt, nendes paikates, kus tema metja põlluks ümmer muudab, aga on ära keelatud puudumatta metja minna, et feal kallihinnalisi puud maha raiuda, ja ära müüja: kuni selle ajanti, mill krundi wäärtus weel täiesti mitte wällja ei ole maksetud.

10. **Kõik** ajudustef seisawad mõlemi pool külles laadtee ääres, ja igast ajudustef jooksewad jõe läbi, mis küll loomu wõolest juured ei ole, umbes 3 kuni 4 jülla laiused. Peale selle jooksewad weel bea aegu igast krundist jõekejeh ehk ojakejeh läbi, nii et jeda wäga ette tuleb, et kaewusi on tarwis kaewata. Jõe ajudustes laetwa jõituks ei kolba. Järwefi on hobis wähe olemas.

11. **Mets** elajade wõolest on feal elu pallju kartmatam, kui wenemaal. Riskjaid loomafi ajudustef ligital, ei ole minki suguseid. Mabusfi ehk ussifi juhtub feal ka nisamma pallju ette tulema, kui neid mujalki metja paikus ette juhtub tulema. Krokutillifi feal olemas ei ole.

12. **Indiaanlasi** on São Paulo s küllald olemas, aga mitte nendes paikates, mis sifferandajatele on määratud: naad elawad wäga kauge maapeal ajudustef, ja asunikule ei tule omas elus nendeka ilmaški midaki tegemist teha.

13. **Maawärijemest** ei ole Brasiliäs ilmaški ette tulnud, nagu jeda tihti peale Euroopas kumlda on.

14. **Mis wihma, rahe** faaduteffe, ja tormiteffe puudub, siis wõin ütelda, et need minkid kahju ei wõi sünnidata, ehk küll mõni kord São Paulo s juwe aegus juured wihma faadub on: siiski ei tee need mingisugust kahju, waid ümber pööratud, — tootwad kaju kõike willja kaswule. Tormid on nisamma sugused, kui wenemaalki. Rahe faad juhtub ainuld talwel ette tulema, millal kõik wili wälljald ära korjatud on, ja seega enam minkid kahju sünnidata ei wõi.

15. **Wesi** jõgetes, ja ojates on bea, selge, läbiwaistew, hea mekkika, ja joomiseks kolbuline. Aga siiski juowidam, nagu juba ööldud on: esiakkatusef kui wett lahtistef kohtatest faab wõetud, — siis ikka enne ära keeba, kui pruukitud faab, ja isääranis weel wihmasel ajal, kui wesi segaseks läheb.

16. **Kalasi** on jõgetes ka olemas; kessi teift seltsi on, kui wenemaa kalab, ja iga asunikul on neid õigus päida oma krundi piirites.

17. **Asunikkul** on ka õigus jahti pidata oma krundi piirites ja selleks leitub feal jänefeid, mõnda mets siga, ja muud iõwatawaid loomi. Sindusi on metsates igade seltsi, mis süugusi wenemaa metjates mitte olemas ei ole.

18. **Maakrundite** suurus on igas ajuduses 25 hektari suur, ja iga juurde rändaw asunik walib ise omale wällja, mis sugune ajudus temale meeltib, kuhu tema elama asub, ja nisamma walib tema omale ise meelepäralise krundi wällja.

19. **Krundite** arw mittmes ajuduses on mittne sugune. Uue Odesja ajuduses on umbes 100

krundi, Jorge Tibiriçá ajubuses umbes 140, ja äga uuemas ajubuses on peale 250 krundi.

Kui need kohad täis saavad, siis saab valitsuse poolt veel uusi ajubusi juurde ajubatud, ja maad jätkub São Paulo's veel mitme kümme aastaks.

Mittud krundi ühete ajubuse, ei ole mitte ühele perekonnale lubatud osta, wälja arwatud miinugused perekonnad, keslel peale wõi täiehealis hinge perekonnas leitub. Aga sell korral, kui wõjad perekonna hulkaft omale naised wõtawad, siis wõiwad nemad omale ka päris kohta saada.

See määrus on ainult walitsuse ajubustes maksete, jesi kohalikude elanik kude käest wõib igauks niisurri krundijil ofta kui aga ise footib, ja kas wõi terwed mõisad.

Mina annan aga küll nõu, mitte efsialgul nii laialife alufe peale oma pere elu sisse teada, jenni kui ajunik seafede oluteka mitte veel heafte tuttawa ei ole: waid efsialgul wõib ühe maakrundi ka küllald lebbita. Sest kõige peald on tarwis emmaft kohalikude olutaka tutwufata, ja teata saada, kuifas kõige paremini tallitata tuleb.

20. Kohalikude olude peale wadates, on 25 hektarilise krund juba küllald suur ühe talu perele, jesi sealne maa annab palju rohkem willja, kui wenemaal.

Niijamma wõib ka karja kaswatamift 25 hektarilife krundi peal küllald laialifese piirites sisse teata, ja ka jelleft head kasu saada, kui pere selle eeft hoolib kannab, ja loomade tarbeks veel ifeefaralifi heinaft maha küllwab. Heina wõib seal 5—6 korda aastas niita, ja alati kaswab tema suurteparafine.

21. Loomad on seal rammufad, ja tugetwad, ja palju suuremad kui wenemaal. Mõnes paikis Brasiliäs elawad loomad veel päris metslifese ifukorras, ja ifia maale tarwitafiwad sealfed elanikud loomajil ainult ifia tarbeks. Sellkorral, kui keegi öskab looma tõngu heafte wälja walitfeta, ei saa tema seafede loomade käest mitte wähem piima, kui wenemaal.

Igal juhtumifel on aga Brasiliäs lehma piim palju rammufam, kui wenemaal, ja annab hulka rohkem wõib wälja.

Külge hakkawaid aigufi on ka loomade hulkaft wäga wähe leita, ja arflik loomade järele waatamine on São Paulo's wäga heal järjel, nii et minkiifugune külgeakkaw aigufi loomade hulkaft etaf liiguta ei saa.

22. Sammasde pitamine on ka wäga kasulik. Wälja wõib hea hinna eeft ära müüja, ja lamba ifia makfab seal kaks korda rohkem kui looma ifia.

23. Heina naagu korra juba ööftud, faab aastas 5—6 korda niidetud aga oma loomade tarbeks wõib alati haljafit rohito niita, ja kulwatud heinad wõib kasulikuld linna ära müüja.

24. See ifia püüda eeft wõib ligemefte 8 rupla saada, ja wõib ka elufajd figafit ifia ifia kaublejatele ära müüja.

25. Kaupandufe tarwis sisse teatud Rodu Riindute pitamifel on wäga head takajarjed; linna ifia, ja muud on seal wäga kõrges hinnas.

26. Mesilindute pitamine on seal wäga kasulik. Nii et seal alati juwi walitfese, ja alaföbmatald kõik öitfeinas on, mitte ainult ifiled, waid ka

juured puud, siis on mesilindutel terwe ifabi aasta karjamaad eeft leita. Mee ja waha hind on ligemefte üks kolmandik jägu kallim, kui wenemaal.

Mesilindute pitamefst wõib seal üsna libfialt sisse teata: talwed feal ei ole ja sellepärasd wõib mesilindude ifiaskoik misfugufefit kaffitfi walmitis teha.

27. Njawiifja Kaswatamifel on ka wäga head takajarjed. Seal leitub igad jeltfi wõifjapuid, ja kamba tarwis on nende hulkaft kõige tähfjamad apfelifimid, fitronid, mangid, banaanid ja n. e., millede järele alati suur kiifimine on.

Banaani puud akkawad juba teifel aastal peale maha ifidutamefst willja kandma, ja teifed willja puud 4 aastal peale maha ifidutamefst.

28. Siina thee puud on ka São Paulo's rilkis mitmes mõifates juurel artnul kaswamas.

29. Kala püüdmine kaupandufe jäuks on mere randas, heafte sisse teatud, aga ajubustes niifu uri jõgefi ei ole, et seal kaupandufe jäuks kala püüdmit sisse teata; ife enefe tarwitufesteks jätkub neid feal aga küllald. Mere wandas annab tõõftatud kala püüdmine teine kord otamatia rikkalikul faaki.

30. Kaffuruus ja riis annawad São Paulo's 160 kuni 400 feemed, kartulid kuni 12 feemed, unad kuni 20, ja teifed pollu faadufed on nifamma fufufed, kui wenemaal kõige paremas pollu mullas faata wõib. Maad ei ole feal ifia maale veel keegi mitte arnind.

31. Misfugufed willjad feal kaswawad, jelle ifle on kirjutud minu raamaduf eifimefese jäus, aga ifin kordan neid veel uiefte, ja nimeld: kukkruiis, riis, mandioka, kara, taja, injame, batata doje, kartulid, ja muud mitme fufufed juure willjad, ja keedu ning aja willjad nii kui kappas, peet, porgand, naered, tomatid, arbutid, melonid, kurgid, kõrwifad ja n. e., unad, erned, türfi-uba, fukru pilliron, wiinamarjad, tubakas, wõwifid, linad, kaned, ermina, juta, ifid, kummipiim, koffi, thee, kakao, apfelifimid, fitrunid, mangid, banaanid, ananafid, ja kõik muud loomamaa willjad, ja mitme fufufed apteki rohud.

32. Mis aga ruffi, niifu, otrade ja muude küllamamaa willjade maha tegemifese puudub, siis jäätakfe need São Paulo's hobis kõrwale. Ifi jessab jelles, et kui neid kewatel küldatakfe, jell ajal kui kõik muud sealfed willjad maha faawed tehtud, siis kaswawad nad jelle hea loodufe, ja rammusa maa tõttu ifia suurteks, ja wauwad maha oma raskufe pärafst. Talwel on jälle wifimateft nadukene puuduf.

Sellepärast kessi footwib São Paulo's küllamamaa willjafi maha teha ifis peab teba talwel tekema, ja selleks öitfarbeks pollu arima, mis mitmes pool wäga heafte wõimalik on, aga ifiiki tühja fõöt, ja tühjaft kuufis nõuab, mis iflmaski ära ei makfa. Kõike kasulikum on alabi ainult sealfede willjafi maha teha: wõib oma pollu faadufed ära müüja, ja jelle wafibu niifu jahu leida jäuks ofta. Üks puud kõike paremad sisse tootud niifu jahu, makfab feal 2 rup. 20 kop., mis sealfede elukorra järele mitte ifuguki kallifis ei ole.

33. Kaeru wõib maha teha nifamma rohelifest fõödmifeks loomatelle ifude ajal, ja teba wõib niita korda kolm, ehk rohkem aastas. Kui aga keegi footwib kaeru terates alal hoita, ifis on temaka ka nifamma immer tarwis kätia, mis juba rukkif, ja nifude kohta ööftud on.

Sealsed kariloomad, ja hobused kaeru hobiski ei jöö, waid kaerde ajemele tarwitakse seal kukkuruusi.

34. Inimesed nagu juba korra öölltud, tarwitawad seal walged nisu leiba, millele mõnikaitse ka kippematise juures parema mekki õistapiks üks kolmantik jägu kukkuruusi jahu ulka segab.

Kukki jahu wõib seal leiba jäuks saada, aga nii et teha wähe pruukitakse, siis läheb tema wäikene kallimaks, kui nisu jahu, ja footwi korral peab teha isearanis tellima.

35. Üleiltside elutarwituse kohta mõin ütelda, et riie, jalanõud, nahk, kõikjugu tööriistad, tool, waut, ja u. e., mis aga iganes elus tarwis läheb: kõik koha peal saada on. Nisamuna wõib ka kõikjugu kodu loomi kohapealt osta ja müüja. On tarwis teada, et iga ajubuse ümbruskonnas juba inimesed elawad, ja iga ajubuse kesepaik linnaks muutab.

Üks puud riisi maktab seal umdes kahe rubla ümbr, werske liha nael maktab 10 kop. Tee ja jukkur on üks kolmantik jägu otawam, kui wene-maal, riie ja nahk jälle üks kolmantik jägu kallim; aga siiski andakse Baasilias üleiltside riiede peale kolm korda wähem wälja, kui wene-maal, sest et seal riied hobis wähe tarwis läheb, kõik on õhukene ja kerke, ja wene-ma wattiid on seal hobis tundmatta woeras asi. Seal wõib ka herinkaid saada, aga need on kaks kolm kallimad, kui wene-maal.

36. Walgustas ajubustes on petrosjomika, ja üks maad petrosjomi, milles 20 butelid on, mak-sab 3 rupla ümmer.

37. Beskid ja muud selle farnatjed ajubused, mis palju taatusde arimeseks tarwis lähewad, on iga ajubuses, ja iga ajunikule on lubatud kõikjugu ettemõesti korda taata, nagu näitufeks: Saemestii, ja Töowätkitubasi ajudata, ja igahugust äri ajata. Sisserändajal ajunikul on kobe nisamuna ingufed õiaibud, mis teisteki kohalikult ajunikutel on. Põllutööriistate parandajaid on ajunikude enda hulkas küllalt olomas.

38. Sealne Willja tegemine ja korjamine on hobis teist moobi, kui wene-maal. Metia krunidites, nagu juba korra öölltud on, ei ole maad mittne aasta jooksul tarwis künda. Wana maad künda, siis tuleb selle juures ühte pulli tarwitata, ja sell-korral, kui näidufeks korjamaad põlluks ümmer tehakse, tarwitakse kahte pulli.

39. Tööloomateks tarwitakse seal peaosjalikult pulli, ja härkasi. Need on üleiltsie pallju tuge-wamad, ja wafju pitawamad kui hobused. Hobu-seid tarwitakse seal ainult ratja foituks.

40. Sealseid willjasi ei küllwata mitte, waid ihutakse, ja ei ole tarwis selle üle hirmu tundda, sest see töö läheb wäga ruttu ja hõlbaste. Ühte besätini näitufeks kukkuruusi, wõib üks inimene paari tunnika maha teha, ruttu kui wene-maal küllwates.

41. Sealseid willjasi ei loikata ka mitte maha, waid korjatakse ainult pead otjast ära. Kukku-ruusi willja pead on nisamuna juures, kui wene-maal kroonu poole toobised wiina butelid. Pead korjatakse otjast ära, wiiajke koduse, ja mahulakske kuskile katukse alla.

Kukkuruusi peade korjamiseka ühe besätinu

peal, joub üks töölline ka ühe päewaka walmis. Willja saab teetud pulliteka, ehk hobusteka fuurtes isearanis selle tarwis walmistatud kor-wises, milleks kaks korwi kokku teutakse, ja loomale selga pannakse, nõnda et teine korwi teine poole äärde jääb. Wangerd, alale jäämud puu juurte päwast ei saa mitte tarwitata, ja tähentatud wiiji on asi pallju lihtsam. Ühe loomaka wõib seda moodi korzaka 10 puuda willja kodu wiia. Kellelt etalgul weel mitte töölloma ei ole, need toomad ipe kottites willja pead koju. Tarwis on teata, et põllud maja ümmed mitte karkel ei ole.

42. Sellest wõib müüd näha, et palju arimine mesfaka krundi peal S a o P a u l o riiks mitte suguki raske asi ei ole, ja illma koike põllutööri-istate sündita wõib, kui aga aiunud kirwes, saak ja foisa oleks, misjuuguse riistad kohapeal umbes 10 rup. makstawat. Foitaks kututakse niitugust riistawuud, mida mesfa hulkas peisaste maha waiu-miseks pruukitakse, see on rauast ja pikka warreka.

43. Kukkuruusi arimiseks tarwitawad ajunik-ud weikest küfi mašinad, mis 10 rupla ligi maktab. Ühe niituguse mašina wõib üks töölline poistkeie abika wäewa jooksul weale 20 kotti kukkuruusi ära puhastata.

Riis saab ka põllu peal ära puhastatud, se on, rookitakse temald päid nisamuna wiiji, kui wene-maal lina päid. Siis weetakse rookiud pead meskiste, ja lahutakse keltaste.

On weel willjate maha istutamise ja leikamise juures mittnejuuguseid weidrad asju olemas, aga kõik seda kirjeltata, ei ole mitte heaste woimalik. Aga üleiltsie mõin ütelda, et sealsed põllutööd, ja kombad pallju kerkemad ja lihtsamad on, kui Euroopa maal.

44. Kliima mõjub wäga heaste kõige kaswute peale, ja minkiji tähtiaid waenlasti, putukade ja loobise doolt ei ole.

On foisi, et mones paikus S a o P a u l o s pallju Siwelkaid on, fessi teine ferd noordele taimetelle pallju kurja wõimad teha, isearanis kapjastelle, ja kukkuruusile, ja siija noorde maha istutatud willjabuu lehtest. Niituguseid siwelkaid on ainult üks feltš olemas, fessi kahjulikud on, ja neid kuitutakse „suawatels“. Suawad on kaks korda suuremad, kui wene-ma siwelkad, ja elawad maa alustes pesates. Braegusel ajal ei wõi nemad enam midaki kurja teha, sest neid saab kerse maewaka ära kantatud, ühe niituguse apparadi abil, milleka nende maa alustes pesateie kiiftieid kaafisi saab pumbatud, ja mille järele naad kõik ära kät-rawad. Sellesarnast apparadi peab walitus igas aiubuses oma kulu peal illewel, ja anbakte seda iga ajunikule tema footwi peale tarwitata.

Enne kui inimesed weel ei teatnud minki abinõu, milleka oleks mõimud siwelkaid ära kan-tata, siis oli see asi nende päris raske. Inimesed leedsiwad lullist wett, ja kallastiwad siis seda nende antutes, mille tafajäl nelles fiil mõni sada ära juri, aga hurem jägu jäi ifta weel eloma.

Weel on üks hea nõu Suawade ära tantamijets see, et pesitakse oma krundi peale ühte isearalifit foitu mitte fahju tegemad siwelkaid, nõnda nime-tatud „kuabanafi“, fessi taimetele mintid fahju ei tee, waid õhivad, ja fõiwad ainult fahintefewaid siwelkaid.

Et sell wiimisel tähendatud abinõul küll head

takajärjed on, on tema siiski ajunikkude keskis weel wähe eliswõetud.

45. Zeija Rahjuliku puukaid on seal weel wähen olemas, kui neid wenemaal on. Minewal aastal tulwad ka S a o P a u l o s tirjut nähtawale, missugust nähtust wäga arwa ette tuleb, sest sealsed wanad inimesed teatawad rääkita, et neid nagu torra 30 aasta eest takaji, nähtud oltud.

Sästesi, darnusi, ja mostitisi on seal wäga wähe. Oht ei ole seal mitte wainne, waid alati puhub weite tuulete, ja kärblaste selt juba ei arwasta.

Pütutade hulkast on weel ninetamiie wäärw liiwa ferbud, kessi teine kord inimestele mitte meeld-maka ei ole. Need on faks kolm forda pisemad, kui wenemaa ferbud, ja elawad liiwa jees, elutia pörantal. Sowitaw on nende häwitamijeks tua pörantal paarforda nätalis ferwa weeta üle prit-fita, mille järele naad ära kantwad.

46. Peawarju küsimine, mis ajunikkudelle teistes maades koite tähtjam asi on, ei ole S a o P a u l o s mitte jurguti mured tegev: siin wõib üks toit missu-guse kätte all elada, ja nii nagu räägitate, ka päewawarju all, kui aga wiha ja päewa eest warju oleks. Selle wastu kui põhja maades elates, peale poole aasta peab külmata wõitlema, ja kus aimud funkstulud elata wõib: soojaks köötud ru-umites, suurde patsute kajatate sees. Riisamma ei ole siin ka tarwis loomatele ulualust murestjeda, ning ka talwest toitu takawara, see töö jääb koit förwale. Zimene wõib siin terne läbi aasta wabalud looduses wiibita, ja kari wäljal hulkuda.

Et eluruumi küsimine siin küll förwaline asi on, sest et ajunil esimesel aastal walituse täest wrii forteli saab, ja wõib ka oma ajalises eluruumis läbi saada, mida paari päewata üles ehitata wõib: aga siiski soowib ja tõttab iga mees, et aga omale ruttem jõuaks forralitu maja üles ehitata, et omal parema ja sobusama tunnelt olema.

47. Koitjugu materjaali maja ehitamijeks on koha peald küllad saada. Maja ehitab iga üks omale millest tema aga iie tahab, kas lautatest eht tellistiwitist, wõi lööb ka fauest kottu, eht teeb jälle lihtialud pillstrooft, ja määrib siis jeda mõlemist poold faeta üle. Wiimist moodi ehitatse pea asjalkituid omale lähiteise aja peale eluruumid. Balkitest aga ei ehitata S a o P a u l o s feegi omale maja, sest et nii jämetaid ja patsusi seinasi seal jurguti tarwis ei lähe.

48. Koige kohajem on omale tellistiwist maja ehitata. See on tena kohajem, ja tuwe ajal pallju wilmu, kui puu ehitus: saab igaweste seisma, ja peale selle ei lähe jurguti mitte kalliks maksma.

Tuhad tellistiwist matjawad seal umbes 30 mil-reiisi, ja nii et seal seinasi ei pruugi mitte patsusi ehitata, siis wõib juba 4000 tellistiwist faunis paraja maja üles ehitata. Riimodi läheb kofuse kivi materjal täie maja tarwis koitest 120 milreiisi maksma, i. o. siis 72 rupla.

49. Esialgul wõib ka illna laud pöranteda, ja jageteda läbi faada, sest ilmad on seal alati soojad, ja ei ole ka tarwis ahjuisi teha. Kistammudi ei ole esialkul ka tarwis klaas aknuid teha, sest päewal on aknand muidugi lahti, ja ohtul faetatse aknab kartinateta kiini.

50. Muidugi kessi soowib, wõib ka tohe esialgul omale klaas aknab ette pauna, laud pörandad ja laed teha, ja seinad tapeteiteta üle tõmmata. See

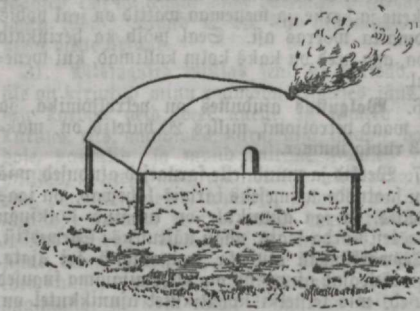
on koit wõimalist, aga mitte tarwilist esialgul, mill ahunikul raha rohtem tarwilikumade asjate, pere-tonna elu sisse teadmijeks tarwis läheb.

51. Majasi ei ehitata mitte külate kamba ühte kottu, waid iga ajunil ehitab oma maja oma krunbi peale. Riimodi tuleb siis iga ruud wersta peale umbes 4 maja. See on pallju ilusam, ja pere elule pallju kasulikum.

52. Riisamma ei ole siin ka mitte ülekülitist tarja maad, nagu see wenemaal on, waid ita ajunil piirab oma krunbi peal ühe maa tikki traatita ümmer, kus peale siis kari lastatse.

53. Mõned küsitwad kus kohas seal leiba saab kübjetud, kui seal majates ahjuisi ei ole, selle peale wõin wastata, et leiba saab seal kübjetud ahjuites, mis õue peale fustile kofita üles ehitatud on.

Riisugused ahjud on wäga lihsa ehitujeta. Wotakse 4 alus kaitast, nendele pannakse laud peale, siis määratakse neid faeta üle, ja lautakse tellistiwist pörandats peale. Siis tehafse niisugujelle pörandalle ümmargune wõlw peale, ja ahi onki walumis. Tarwis on aga ette üks aut jätta, kust leiba siie pistetasse, ja taha ka üks aut, kust suits wälja kaib. Kui leiwad ahju pannakse, siis pistetasse mõlemad augud kinni.

Siin on niisuguse ahju wälimine waatus, mille ehitamijeks umbes sada tellistiwist tarwis läheb, ja mida taha tunni jooftul üles wõib ehitata.

54. Iga täistawamud perekonna liigmel on õigus 6 punda kraami ilma weeraha matjuna faata wõtta, ja iga lapel 3 kuni 12 aast. kolm punda.

Sellepärast joowitaw kodustesi asjates nonda pallju faata wõtta, kui aga wõimalist on, sest need tõsawad koit S a o P a u l o s, ja need on seal ka pallju kallimad, kui wenemaal. Nimud patsusi riideid, ja kofutasi, mis seal mitte tarwitatud ei ole, ei pruugi mitte faata wõtta.

Kaasa wõib wõtta õmblus majshinad, tella, lambi, peegelt, firwest, jaali, kööki nõusi, ja koiti jurguti kööriku.

Ka wäga tarwilist on see faata tootud wanter, ja wanit rattad, eht neid küll suuruse pooles liiga külfikas on faarias metata. Et nendeka terpeal tergem oleks ümmer käia, siis wõib neid koit küfiteks jätata, ja kofite sisse paffita. Püssi wõib ka faata wõtta, kuifi taast funnemad lugu ei ole. Aga wäga tähtis on see, kui foralahutaja faata saab wõetud i. o. „separator“. Peale munde pöllufooriifkate on weel tähtis faata wõtta ühte ühehobuse adra, nonda nimetatud „raiani plug“.

Nendeist tähtematud asjatest võib paremini Londoniist osta riideid, jaabaid, koisjugu kōditi nõusi, õmblus masinad, koorelahutajad, ja püssi, aga teisi asju nagu abra, jaatisi, kiviõid, ja ülepea koisjugu instrumendi, võib weneemaal otawamini osta.

Mintijuguseid loomasi ei ole mitte lubatud kaasa wõtta. Kõie õmblus maschin „Singer“, maksab Londoni 25 funi 60 rup.

Seemed et ole tarwis kaasa wõtta, sest et asunik-tudele saab esimeisel aastal jeeime prii andud.

Kaasa tootud kraami eest ei ole Sã o P a u l o s mintijugus weo raha, ehk jolli raha maksja, kui kraam koit ainnl ise oma tartwituseks on, ja teba mitte liiga juurel arwul ei ole. Mitte walwis õmmeltud riid ei soowita mina mitte kaasa wõtta, sest et selle eest jolli raha wõetakse.

55. Muudu ilma rahata Sã o P a u l o s maad ei anda, aga müüakse raha eest. Kessi korata tobe terwe krundi hinna wälja maksiab, see saab 10 protjendi ostu hinnans otawamald.

56. Peale krundi hinna wälja maksmit, ei ole tema peal enam mintijuguseid maksusi. Niit deab ennast üleweel pea asjalitult weikest kor-walikutest makstest, nagu nõitujeks, iga olle puteli peal, tikkutoosil peal, ja ta faaba paari peal, mis faublustest faab ostetud, on juba maksu marl peale fleepitud. Peale selle on jolli maks iga kotti kotti pealt, mida wäljamaale faab weetud, ja faupa pealt mis sisse faab tootud, nonda jamma kui wenemaalki.

57. Kõhali rahwas Brasiliass on kōõs portu-kaalastest, ippaanlastest, itaalastest, kelleste hulkas ta mōnda neegerd, ja endist elaniku indiaanlast leitub.

Peale selle on seal weel juurel arwul jatslasi, inglasi, hollandasi, pohlataid, pranslasi, ja teisa Euroopa inimesi.

Nüüdsel ajal leitub juba asudustest ta kannis juurel arwul lätlasi, eestlasi, weneulasi ja muud, kessi sinna nüüd wiimijell ajal juurde on rān-nanud.

Need rahwad elawad seal koit rahus, ja kōõs-leplikult. Oma harakteri ja loomu poolest on Brasiliane rõõms, rahulik, ja wõeraste wasdu-wõija, ja armaftab waikest perekonna elu. Perek-onna wanemad hõlhitawad suure holeta oma laste eest, ja oma jūdame heatuje poolest, on Brasiliane pallju kōõrgemal Europlaste.

58. Kirituid on siin pallju, ja inimesed on jāu-tatud aga iiks oma usu jelti. Selleks et mitte usu jeltiste wahel tiili ei kōisjeks, on ta seatus olemas, et ihe usu jeltsil mitte teiste üle meelewalda ei oleks, ja et ihel kirikul mitte rohkem õiguist ei oleks walitujse kōest abi faaba, kui teisel. Jga jeltis deab oma kiritude eest hõold fāndma.

59. Euroopa asunikud, kessi sinna rāndawad, loetatse jelle riiti alamaks, fust nemad tulewad, aga fahe aasta jooksul on igalilhel, kes ennast heate ülewal on bitanud, ja kōhtu all pole olmid, õiguis ennast Brasilia alamaks kirjutata. Sisjerāndajate labjed, kessi Brasiliass sūnniwad, loetatse Brasilia alamateks.

60. Solbatiji palstatatse Brasiliass raha eest. On ta küll seatus olemas, et sellkorral, kui mitte priitablititustes jāgu tās ei saa, siis ka liisju tom-matud deab faama. Siia jaatit on aga alati nōnda pallju priitablititisi olnud, et neid kōiti tartwitata

pole fūndetud. Riisku tōmbarwad tarbe korral ainuld Brasilia alamad.

61. Jgas ahuduses deab walitus oma kulu peal ihte woi mōnda fooli, milletes õppeteleks portugaalia keel on. Mitte jelle peale watakes, ei keelaba ainukitudelle ise oma foolisi pitamasi, mil-letes õppeteleks oma ema keel oleks. Jjerānis fāklased ahudawad oma asudustes tihti peale endale fāta koolisi.

62. Et fergem oleks inimestel portugaalia keeld āra õpita, jelleks andsin mina eesti-portugaalia jōnaraamad uälja, milles peale 2000 fōna siil-dad, mis igapēwafes elts rohkem tartwis lābetwad. See jōnaraamad maksab 80 kopikat, ja jeda minn kōest tellites, wōib ramabu hinnda postmartitēs faata.

63. Jse enele üle woi iitelta, et mina wene alam olen, lātlaite hulkaft: lātfin sinna fime aasta eest kui arilik lihtne pollutdōline, millepārast koit see, mis mina nüüd siin kirjutān, mitte fufafild raamadust wōetud ei ole, waid tōe olemus, mida mina ise lābi olen elanud. Londonis olen mina ainuld ajalituld, ja siis soitan jālle oma uude kōdumaalet fāfasi.

64. Palljud küsiwad minn kōest jārele, mitspā-raft Brasiliass nōnda heate tingimisi juures nōnda wāhe inimesi on, et walitus fōhufitad on inime-stele sinna fōituts prii reisu piletitisi andma. Selle peale woin wastata, et siin midati imestamije wōrd ei ole: jesi omal ajal teki weneama ka nōnda jammu Peter Suure walitujse ajal, andi jāszerān-dajatele reisiatle koisjugu õiguist, ja ferkitufisi. Seba teki omal ajal ka pohja America, ja praeguifel korral wāltab see etaji igas riikis, kus wāhe elanit-tusi on.

Et Brasiliass inimesi wāhe on, siis on jee iisna loomulik, jesi jee maa on alles unis, ja mitte wāga hammu inimestele lahti sinna asunikseks, ja peale jelle Euroopast weel wāga faugel. Si olund endisel ajal ka arwulaetwasi, milletefa nüüdsel ajal nii hõlbjaste, ja otawaste sinna wōib fōita; waid in-imesjed pitawad reifima purju laewatata, millete reifi tekkond sinna fōituts mittu tuud āra tartwitās, jee lāts fālliks maksma, ja oli hātāhõllit. Aga jellefa mitte wāhem, fōwfej Brasiliass inimeste arw alatafa, ja praeguifel korral on juba seal peale 23 miljōni elanikufisi, kufi seal weel mōnele fājale miljōnile inimestele ruumi on. Pohja maa Euroopa elanit-tutelle oli Brasilia fiamaalet weel pea aegu hobis tundmata asi. Sellepārast, et pohja Euroopa elanikufisi jeli jēde oludeta tutuwatata, arwas walit-uis heats mōnda tihāt pollutdōliffe perekonda pohja maald prii tuluta Sã o P a u l o j e wiia, ja neile igate mōobi wõimalituts teha, seal heale jārele kōusta. Siis affawad need perekonnad ije oma tuttawatelle, ja jugalastele kōdumaalet kirjuta, et fuitās neude elu seal on. Niimōobi lagunewad kōige paremine õigeb teated meie kōdumaa üle lai-aki, ja nii et Euroopa maal pollutdōliffel maast nāpbus on, siis rāndawad suure ijuka meie maale, tōstāwad oma fāe fāitju paremale jārele, ja on jellefa ka riikile kōite paremaks rikkufe rattaks. Inimestele prii reisu andma, on walitujse poolt juur õhwer, aga tintimatta tartwitit riiki hea fāe fāitju kōhta; peale jeda fāndwad prii piletit āra, ja inimesjed affawad ije oma kulu peal siia rāndama.

65. Prii reisu andatse aga ainuld niifugustelle perekonnadattelle, milletes kōite wāhemast kolm tōdte-

giad liiged verepõnna hukkas on, 12 kuni 45 aasta vanatules, sünjures mõivad teised verepõnna liikmed nooremad, ehk ka vanemad olla. Niiugustel verepõnnetel peab aga ka tarviliku jõudu olema, omale iheiseiswade vere elu sisse teata, kõige wähemast 200 kuni 300 rupla.

Ilma minti warata saab raste olema, omale siin und elu sisse teata.

66. Verepõnnetelle, talletel niiugust warandust ei ole, ei saa ka viii reisi lubatud, sest et São Paulo's mitte palta töölilist puutus ei ole, waid iheiseiswatest ajurikkuteft.

67. Kui verepõnna ainnud tats hinne lähenatuid wanatulesi on, siis ei saa temale ka mitte viii laewa sõitu wileiti lubatud, aga kui tema soowib sinna sõita, siis peab jeda oma tulu peal tegema. Maa ofimise juures saawad temal aga ka niisammalugused õigused olema, mis talleteli ajurikkuteft on, muud kui viii reis wälja arwatud. Inimejed siitwaid, mis püraft see niimõdi on? Siis on see sellespärast, et meie maa soowi mitte ära ei rikkutats, sest kui sinna sõitats verepõnnad, talletes mees, maene ja 3 eht 4 alla 12 aastat last on, siis on ainnud töölilise 6 hinne kõhta ainnud verepõnna pea, sest et naine terwe päew peab lasteta, ja töidu teematafeka siini olema. Niiugustel verepõnnal saab seal eiaalgul uue elu sisse seadmisest wäga raste olema, ja tema ei saa ka wadati roemulubawad tobi-maale kirjutamata. Selle wason, kui juba verepõnna tats töõtegiad on, siis muudawad need wileiti tobe etus, ju mida rohtem liigmeid verepõnnas on, jeda tersem on temal São Paulo paremale järjele tõusta.

68. Ei lasta neid sõitu peale São Paulo's, kessi külge hatafwates aigantes poewad, ja ihepõnne watafatafje järjele, et k. k. k. mitte siima aigust Trahomad ei ole. Seda aigust mõib ainnud õppinud arst ära tunda; sellespärast on tarwis enne wäljarüandamis fillnasti arstile järelwatamises ette näidata, et täieste tundes mõits olla. Kirjaliku tunnistust arsti kästi tarwis ei ole, see on ainnud oma tinnustamijetes, sest et kedagi mitte laewa peale wastu ei mõeta, kessi selles tähendatud aiguse poewad.

Kui talleteli fillmad leitafte aiget olema, siis on tarwis neid ennem ära parantata, kui wälja saab sõitetud.

69. Wene walitus ei keela suguti ära oma alamatele wäljamaale reijita, kui nemad mitte tohtu all ei ole, ehk millesti koudrahika wenemaale kinni seutud ei ole.

70. Sobis wõrale maale ajuda, see asi on tõsine, ja mina ei soowi jeda talleteli, kettel oma õige leib kõbumaal on. Sest et Brasiilia metjad ka mitte ije ennast maha ei raiu, ja leitwad ennas maha ei küllwa. São Paulo ei ole ka niiugune maa piima jõgeta, ja wütru kallafeta, mille üle luuletutes räägitafje. Tema on maa wäljafatwataw, igaweje metjata, ja inimesel tuleb seal ka niisamma, pale hiigi jees tööt teha, ainnud siis matjad loodus temale rikkalitud tema waewa eest.

See kirjeltus puutus ainnud põllutööliliste verepõnnatesse. Kui aga São Paulo'se soitawad metja raiuma kingseppad ja rätsepad, ja karjatas-watamisteka töötama linna elanikkud, madruied, talamehed ja muud selle isanaged inimejed, kessi lehina teine kord eht tustilid kangeld näinud on, siis mõiwad tafajärjed alati mitte soowitawad olla. Niiuguseid inimesi ootab seal ainnud häda ja wileitus: rikkuwad ije enese elu ära, ja leitwad mete maale musta wileiti külge. Sest kui nemad tafasti seal, tulewad, siis ei juttufka naad mitte jeda, et naad ije mitte ajurikkuteft ei kolpanud, waid et selles maal ainnud häda ja wileitus walitib.

3gads juthumises mõiwad soowijad minu kästi jelle üle nõu küsita.

Londoni'e jään mina weel tükki aqaks, ja minu adress on järgmine:

Mr. John Gutmann,

85, London Road, Clapton,
London, N.E.,

England.

Awpaklitust,

Johann Gutmann.

London, mai kuul 1909 a.

